

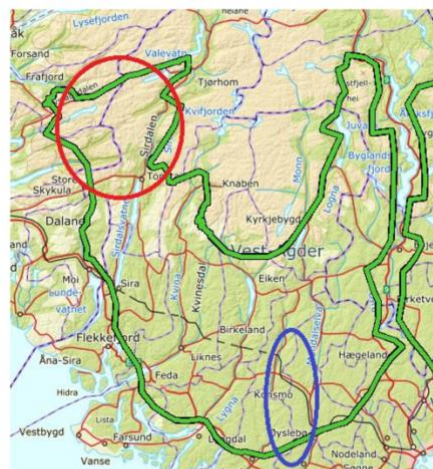
Høringssvar fra Stølslia og Langebu Hytteforening

Stølslia og Langebu Hytteforening er en forening for 47 hytter. De ligger på Stavtjørn i Bjerkreim kommune, like ved grensen til de nordlige deler av NVEs forslag for utbygging i Vest-Agder og Rogaland. Mange av hyttene er små og enkle, bygget med sparsomme naturinngrep, uten tilknytning til vann og kloakk.

Styret i hytteforeningen har på vegne av hytteeierne skrevet dette høringssvaret til NVEs nasjonale ramme. Vi fokuserer spesielt på de nordvestlige delene av området på området “Vest-Agder og Rogaland”, markert i rødt på kartet (hentet fra NVEs høringsrapport s. 176). Vi uttaler oss altså om det området NVE selv erkjenner har “viktige reiselivs- og friluftsinnteresser”. Vi vil se spesielt på argumenter som er relevante for oss som hytteforening.

Storslått, urørt natur

Området ligger mellom Stavtjørn, Gilja, Ørsdalen, Hunnedalen og Sirdal og er lett tilgjengelig for befolkningen spesielt i Sør-Rogaland og nordlige deler av Vest-Agder. Området har flere turstier og tre turisthytter. Stavanger turistforening karakteriserer området som selve indrefiletten i sin virksomhet (Fjell og vidde nr. 3, 2019 s. 126).

Figur 86: Rødt: Område med gode produksjonsforhold og viktige reiselivs- og friluftsinnteresser. Blått: Foreslått ekskludert av Miljødirektoratet. Bakgrunnskart: ©Kartverket.

Det er et dramatisk, variert landskap som til nå er uten større tekniske inngrep (Barbuvatnet, ca. en km fra hyttene.).

Som kartet fra Miljødirektoratet viser er dette ett av de mest urørte naturområdene i Rogaland. Det er det eneste området i sørfylket som inneholder såkalt “villmarkspregede områder” (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep), markert med mørkegrønt. Slik sett er det av uvurderlig verdi. Deler av området er også foreslått som [nasjonalpark](#) (Kvitladalen/Bjordal).

Det nakne fjellandskapet er svært sårbart for inngrep. Et moderne vindkraftverk krever kilometervis med kraftige anleggsveier, samt fyllinger, skjæringer og sprengte fjellknauser som vil ødelegge en natur som har stått tilnærmet urørt siden istiden. Geolog Sveinulf Vågene sier at det knapt finnes noe sted i verden hvor vindkraft er mer ødeleggende enn her til lands – spesielt i fjellregionen. Sårene og det ødelagte landskapet vil ikke leges på tusenvis av år.

Friluftsliv og naturopplevelser

Friluftsliv og naturopplevelser er hovedgrunnen til at hytteeierne har valgt å ha hytte her. Sannsynligvis er naturopplevelser noe av det mest velgjørende mennesker kan utsette seg for. Det er grundig dokumentert at opphold i naturen har tydelige og vedvarende helseeffekter, både fysisk og psykisk. De positive virkningene er så mangfoldige at det er vanskelig å sammenfatte. Økt dopamin- og serotoninnivå, lavere blodtrykk og dempet angst er vanlige virkninger. Dette kommer tydelig fram i regjeringens rapport «[Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse](#)» fra 2009. Vi forstår intuitivt hva som er godt for oss: Flertallet i en svensk undersøkelse oppga “en tur i skogen” som det beste råd å gi til en som er deprimert, ifølge samme rapport.

Så vil noen innvende at man i stedet kan gå tur i nærheten av vindkraftverk, eller langs anleggsveiene for den saks skyld. Men de fleste skjønner at dette ikke er noen som helst erstatning for urørt natur. Professor Patrik Grahm ved landbruksuniversitetet i Alnarp har identifisert hvilke kvaliteter ved naturen som mennesket søker, også ifølge nevnte regjeringsrapport. Tre av dem står i en særstilling. Den første er *ro*, fravær fra menneskeskapte lyder. Den andre er at området er *uberørt* – et miljø kun skapt av naturen, uten forstyrrende fremmedelementer. For det tredje er opplevelsen av *rom og vidsyn* essensielt. Landskapet må oppleves som en «egen verden».

Det angjeldende området er akkurat det vi søker. Et storslått, variert og åpent fjellandskap praktisk talt uten inngrep. Det sier seg selv at gigantiske, roterende vindturbiner med blinkende lyssignaler, samt milevis med anleggsveier og høyspentkabler, vil skjære totalt med de naturlige omgivelsene og ødelegge både ro, rom og det urørte preget som er så essensielt. Turbiner på kanskje 200 meters høyde vil dominere landskapet 10-20 kilometer utenfor selve vindkraftverkene. Resultatet blir at mesteparten av det angjeldende området vil miste sine kvaliteter. I ett eneste jafs vil man ødelegge det største urørte området i vår region.

Dette området er dessuten en av de mer snøsikre i regionen og et vindkraftverk vil redusere mulighetene for skisport. Store områder vil måtte stenges vinterhalvåret på grunn av faren for iskast.

Urørt natur i fare

I de siste årene har tapet av urørt natur akselerert i Norge, stikk strid med intensjonene og våre internasjonale forpliktelser. Som en [FN-rapport](#) fra i vår viste, utgjør dette den mest akutte trussel mot biomangfoldet globalt. Også her til lands er [arealendringer](#) den desidert største trusselen mot biomangfold. Og i stedet for å snu denne urovekkende utviklingen, innebærer vindkraftutbyggingen en kraftig eskalering.

I sine planområder synes ikke NVE å ha lagt tilstrekkelig vekt på de verdier intakt natur representerer. Hele 37 % av NVEs planområder er i mer eller mindre urørte naturområder, ifølge en [analyse](#) gjort av tidsskriftet PAN og topps.no.

Et talende eksempel er hva NVE selv skriver. Om området Agder og Rogaland heter det i høringsrapporten: “I nord kan det være aktuelt med større vindkraftverk enn i sør, der blant annet spredt bebyggelse kan begrense størrelsen.” NVE vurderer altså det fullstendig urørte preget i nord som et *pluss* slik at man kan bygge større kraftverk!

For mye

Rogaland og Sørvestlandet har allerede ofret mye natur. De aller fleste vassdrag er berørt av vannkraft. Det er allerede gitt en rekke konsesjoner til vindkraft, og en rekke kraftverk er bygget ut eller er under bygging. Mange av disse stikk i strid med fylkets egen plan. Om man bygger ut den urørte fjellheimen *i tillegg* til alt som er bygd og vedtatt i de kystnære heiene, blir byrden for Sør-Vestlandet alt for stor. Slik til [kartet](#) til venstre med all tydelighet viser (grønt er bygde eller under bygging, blått er vedtatte, gult er områder med kjent aktivitet)

Hytteforeningen går derfor sterkt imot vindkraftutbygging i de nordlige deler av området “Vest-Agder og Rogaland”. Det vil dramatisk redusere tilgangen på intakt natur og innebære et stort tap for natur- og friluftsliv for regionen. Konklusjon: Det nordlige området bør tas ut av nasjonal ramme for vindkraft.

30.9.19. Styret i Stølslia og Langebu Hytteforening.

Jørg A. Jørgensen

Tor Erik Ekornes

Bengt Eide

Sigbjørn Lilleland